

# Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/a-c/antoni-jan-berger/35817,Antoni-Jan-Berger.html>  
2023-12-01, 11:51



**Antoni Jan Berger** - ur. 12 listopada 1897 r. w miejscowości Orłowa, syn Jana. Podczas I wojny światowej był żołnierzem „Błękitnej Armii” gen. Józefa Hallera. W uznaniu zasług podchorąży Antoni Berger z byłej Armii Polskiej we Francji dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza Marszałka Józefa Piłsudskiego z dnia 27.09.1922 r. został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari nr 5670. Początki kariery wojskowej Antoniego Bergera w odrodzonym Wojsku Polskim to służba w 54 Pułku Piechoty. Dekretem Naczelnika Państwa i Wodza Naczelnego z dnia 03.05.1922 r. został zweryfikowany w stopniu podporucznika, ze starszeństwem z dniem 01.06.1919 r. Do rangi porucznika awansowany został ze starszeństwem z dniem 01.11.1920 r. Służbę w 54 Pułku Piechoty z Tarnopola pełnił do grudnia 1932 r. Zarządzeniem Ministra Spraw Wojskowych Marszałka Józefa Piłsudskiego, ogłoszonym w dniu 03.08.1931 r., został zatwierdzony jako porucznik 54 Pułku Piechoty, na stanowisku komendanta powiatowego Przynależenia Wojskowego w Buczaczu. Na podstawie zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego z dnia 17.12.1931 r. został awansowany do stopnia kapitana, ze starszeństwem z dniem 01.01.1932 r. Rozkazem Biura Personalnego Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 18.05.1932 r. kpt. Berger został przeniesiony (w korpusie oficerów piechoty) z 54 Pułku Piechoty do Korpusu Ochrony Pogranicza, co zostało ogłoszone w Dzienniku Personalnym Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 09.12.1932 r. Ponownie został wówczas wyznaczony na stanowisko komendanta PW w Buczaczu. Rozkazem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - Korpusu Ochrony Pogranicza nr 22 z dnia 17.04.1934 r. potwierdzono przeniesienie kapitana Bergera do batalionu KOP „Iwieniec”. Kolejne lata służby kpt. Bergera w KOP to, między innymi, czas dowodzenia 4 kompanią graniczną „Raków” (od kwietnia do maja 1934 roku) w Batalionie KOP „Iwieniec” i pełnienie funkcji adiutanta tego batalionu. W dniu 03.05.1935 r. przejął pluton gospodarczy batalionu, natomiast w okresie od 4 do 11 października 1935 r. zastępował na stanowisku dowódcę batalionu. Dnia 16.11.1935 roku odszedł do 14 Pułku Piechoty we Włocławku, po uprzednim zdaniu obowiązków adiutanta batalionu. Przeniesienie do włocławskiej jednostki nastąpiło na podstawie rozkazu Biura Personalnego Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 30.10.1935 r. Pod koniec listopada 1935 roku, na podstawie rozkazu Dowództwa KOP, został wyróżniony odznaką pamiątkową Korpusu Ochrony Pogranicza „Za Służbę Graniczną”. Podczas swej służby w 14 Pułku Piechoty zajmował, między innymi, stanowisko dowódcy 1 kompanii strzeleckiej w I batalionie (we wrześniu 1936 roku). W kolejnych latach piastował już stanowisko adiutanta pułku. Podczas akcji zajmowania Zaolzia włocławski pułk wystawił zbiorczy batalion, wchodzący w skład zbiorczej 4 Dywizji Piechoty (pod dowództwem płk. dypl. Mikołaja Bołtucia). Adiutant 14 Pułku Piechoty, kpt. Antoni Berger, został wyróżniony za tę akcję (na czas jej trwania był on oddelegowany do Sztabu Głównego). Na rok 1939 kpt. Berger został zatwierdzony jako przewodniczący Sądu Honorowego 14 Pułku Piechoty.

Na dzień 23 marca 1939 r. nadal piastował stanowisko adiutanta (szefa sztabu) 14 Pułku Piechoty.

Z chwilą wybuchu II wojny światowej (zgodnie z przydziałem mobilizacyjnym) objął stanowisko dowódcy kompanii przeciwpancernej 14 Pułku Piechoty. Na jej czele uczestniczył w wojnie obronnej podczas walk w korytarzu pomorskim i w bitwie nad Bzurą. W dniu 13.09.1939 r. przejął dowodzenie nad II batalionem 14 Pułku Piechoty, którego dotychczasowy dowódca - mjr Jan Łobza - jako najstarszy rangą oficer objął dowództwo nad pułkiem. W toku ciężkich walk, wskutek przygniatającej przewagi wroga, pododdziały 14 Pułku Piechoty zostały zdziesiątkowane. W wytworzonym kotle bitewnym kpt. Berger został odłączony od resztek pułku. Dostał się do niemieckiej niewoli, którą spędził w oflagu VII A Murnau. Antoni Berger zmarł w dniu 21.11.1971 r. w Krakowie i spoczywa na tamtejszym Cmentarzu Rakowickim (kwatery: L, rząd: 7, miejsce: 6). Był żonaty i miał jedno dziecko - córkę Halinę (ur. 07.12.1931 r., zm. 19.10.1957 r.).

### **Ordery i odznaczenia:**

Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari

Medal Niepodległości

Krzyż Walecznych

Srebrny Krzyż Zasługi

Odznaka pamiątkowa Korpusu Ochrony Pogranicza „Za Służbę Graniczną”

Opracował: **Rafał Michalak**

Zdjęcie oficera ze zbiorów **Mariana Ropejko**